

Tárgytematika

Szociális munka romákkal

NGB_SM052_1

Tárgyfelelős neve: dr. Ligeti György

Félév: 2013/14/1

Beszámolási forma: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám: 2/1/0

Tárgy féléves óraszám: 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA

Oktatási cél és szerep a képzés céljának megvalósításában (röviden):

Stúdiumban elsajátítandó kompetenciák

1. Ismeretek:
 - a magyarországi cigányok rétegei, sajátosságaik
 - etnikai kultúra és a szegénység kultúrája
 - a diszkriminációt elutasító gyakorlat
 - befogadási stratégiák: kisebbségi jogok – jogvédelem, oktatási esélyegyenlőség, foglalkoztatáspolitikai eszközök, deszegregáció
 1. Készségek: megfigyelés, információ-gyűjtés, dokumentumok elemzése, csoportmunka, a jelenségek megértése, prezentálása, tézisek megfogalmazása
 2. Attitűdök: diszkriminációt elutasító gyakorlat értékei
-

TANTÁRGY TARTALMA

2.2 A tananyag egyes foglalkozásokra lebontott feldolgozási terve:

1. A cigányság a szociálpolitikában és a szociális munkában, a diszkriminációtól mentes gyakorlat alapelvei (előadás, prezentáció, esetelemzés)
2. A cigányság etnikai kultúrája és az asszimiláció útjai
Gyöngyössy Bence: Romani Krys (filmelemzés)
3. Kutatások a cigányság körében (csoportmunka)
http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-691/publikaciok/tpubl_a_691.pdf
4. A cigányság etnikai kultúrája és a szegénység kultúrája (csoportmunka)
Irodalomkutatás alapján: pl. M. Stewart, Romani Kris, Kötelező irodalom egyes részei, stb.
5. Kisebbségi jogok – jogvédelem (csoportmunka)
<http://www.jogiforum.hu/kereso/kategoriak/132>
<http://www.jogiforum.hu/hirek/20342>
6. Kormányzati intézkedések és eredmények (csoportmunka)
<http://www.asz.hu/tanulmanyok/2008/a-magyarorszag-i-ciganysag-helyzetenek-javitasara-es->

felemelkedesere-a-rendszervaltas-ota-forditott-tamogatasok-merteke-es-hatekonysaga/t206.pdf

http://www.romaweb.hu/doc/evtizedprogram/2007/RIEP_stratterv.pdf (Nem kell az egész, csak a lényeg!)

<http://www.romaweb.hu/romaweb/index.jsp?p=sajat&id=jelentesek>

7. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (csoporthmunka)

<http://romagov.kormany.hu/download/8/e3/20000/Strat%C3%A9gia.pdf>

http://romagov.kormany.hu/download/9/e3/20000/Strat%C3%A9gia_1sz_mell%C3%A9klet_Helyzetelemz%C3%A9s.pdf

http://romagov.kormany.hu/download/a/e3/20000/Strat%C3%A9gia_2sz_mell%C3%A9klet_Korm%C3%A1ny-OR%C3%96meg%C3%A1llapod%C3%A1s.pdf

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

3. Tantárgyi követelmények (számonkérés, értékelés)

3.1 Félévközi követelmények:

Portfólió tartalma: 1 esetelemzés, 1 filmelemzés, csoportmunka. 1-1 téma bemutatása

3.2 Foglalkozásokon való részvétel:

A foglalkozások 90%-án való részvétel kötelező.

3.3 Értékelés:

Portfólió-értékelés

Oktatásban résztvevő oktatók nevei, elérhetőségei (telefon, e-mail, helyszín):

Kozma Judit, e-mail: jkozma@t-online.hu, telefon: 06 20 4656497

A feladatok specifikációja

dr. Kozma Judit

I. Esetleírás

A feldolgozás szempontjai:

1. Első benyomások, érzések, asszociációk.
2. Mit tudunk meg az elbeszélő személyéről? (neve, neme, kora, jövedelmi viszonyai, lakáskörülményei, testi és lelki egészségi állapota, stb.)
3. Rajzoljátok fel az elbeszélő családfáját, és jellemezzétek a családtagokat, és az elbeszélőhöz való viszonyukat!
4. Rajzoljátok fel az elbeszélő forrásrendszerét! Milyen szociális ellátások, személyek és intézmények jelentenek számára forrást? Hogyan használja az ellátásokat? Mely forrásokat képes használni és melyeket nem, és miért?
5. Mit jelent az elbeszélő esetében a szegénység?
6. Melyek azok a problémák az elbeszélő esetében, melyek szociális munkás beavatkozást igényelnek?
7. Milyen beavatkozások történtek már az esetben, milyen eredménnyel?
8. Mit lehetne tenni? Erősségek és előre látható nehézségek?

...(Gyerekkor) Anyukám akkor is beteg volt. Megműtötték, és akkor nem mentünk iskolába...

Megműtötték, akkor nagyon rosszul volt, nem volt, aki segítsen neki. Mi segítettünk neki. Hát elég nehezen (éltünk). Mert ha nem dolgoztunk, akkor nem kapott anyánk pénzt, még akkor nem kaptak családi pótlékot, semmit. Hát akkorában nem volt ez az iskola. Annyira nem kellett menni iskolába. Mentünk egy nap, mentünk, még egy nap nem mentünk. Nem volt olyan kötelező, mint most. Mert most nagyon kötelező az iskola. Akkor nem volt, otthon maradtak, jártak napszámba, dolgoztak. Hát már 10 éves korba vitték kifele őket. Téves volt, ott dolgozott anyám is, és mentünk mi is dolgozni, abból éltünk meg. Kénytelen volt szegény elmenni dolgozni. Meg eljár a faluba is, ilyen magyaroknál tapasztani, meszelni. Ismerték, úgy Rekóvácsházán, kint laktunk ott a Párizs..., kis gunyhók voltak. Akkorába olyanok voltak... Ez cigány párizs volt, a vasúton túl. Akkor is ugyanilyen nehéz volt, akkor is az élet, mint most. Itt se segítenek semmit a tanácsnál...(A ház, amiben éltek a cigánytelepen) Hát kis házak voltak, egy szoba, egy konyha. Hát volt konyha, volt konyha..., akkor is ugyanúgy tüzeltünk fával. Fáért mentük az erdőbe, akkor sem segített a tanács semmit. Én most is bent voltam, ezer forintot adtak a tanácsnál. Most én azon az ezer forinton mit tudok venni? Semmit. Kenyeret veszek, meg egy kis zsírt, és kész, ennyi. Hát nem marad semmire se. Most én kapok huszonnégyezerhatszázat, abból most a villanyszámla háromezer, a víz ugyan háromezer. Nem marad belőle semmi. Meg egy kis szemet vettünk. Hát az kétezerháromezrész egy zsák. Egy zsák. Hát két napig ..., kettő. De úgy, hogy nem egész nap, délig. Aztán mehetünk szedni gallyat, ha bírunk. Ha nem bírunk, maradunk úgy. Arra kint az izé fele, mondja már, hogy mondják annak a... Rekóvácsházának? Mezőkovácsháza, Rekóvácsháza. Egész kint, a falu végén laktunk. És akkor jött egy vihar, a kisgunyhót elvitte a szél. Ott a gyerekekkel éltünk, mind az öttel. A gyerekekkel, mind aprók voltak. Picikék voltak. Picik. (Amikor elvitte a szél a házat) Elmentünk anyukámnál. (Akkor még) Élt, élt.. szegénykém, élt. Ugye hát egyedül volt, meghalt az apukám, az meghalt, hamarabb meghalt. Ő volt negyvenvalahány éves, az öreg, anyukám meg volt hetvennyolc éves... Igen, igen. Igen, hát megfulladt, kórházban. És akkor mi odamentünk lakni. Aztán meg ugye, hát mikor jött az a nő, hogy van ez a ház, azt mondta, »na, menjenek bele, lakjanak, adja oda a négyszázat«. Akkor még volt anyukámnak pénze. És kifizette. A tévesben dolgozott anyukám. Apukámnak meg voltak azok a sok marhák, meg disznók. Úgyhogy összeszedte a pénzt, és mondta, hogy legyen inkább nekünk külön házuk. És akkor ezt megvette tőle. És azt mondta, hogy meghalt az anyukája ennek az illetőnek, és ő már követelte a pénzt, a négyszázszázat. Kötöttünk szerződést... És azt ennyi gyerek..., hát jó, hogy eltépték már. Már nagyok voltak a gyerekek, már voltak az unokák. Hát jó, hogy kiszedték onnan. De ennyi darab kis papír maradt, és bevittük, és azt mondta, hogy ez nulla. Odaadtuk a pénzt neki. Csakhogy az-az ügyvéd meghalt. De hány évvel ezelőtt... Mentem én, kerestem én minden fele, de sehol. Azt mondták nekünk, hogy az az ügyvéd már meghalt. (Jövedelmek) Hát, kapom ezt a nyugdíjt. Most a tanácstól kapom, mert én le vagyok százalékolva, hatvanhét százalékra, de nem volt munkahelyem. Egyik lányom huszonvalahány éves, huszonnégy. Huszonnégy, azóta én le vagyok százalékolva. Igen, hamarabb kellett volna énnekem, mikor még gyerek voltam, csak anyukám nem tudta. Ő nem ment velem sehová, ő nem tudta. Én meg hülye ésszel mondom a kisunokámnak, hogy gyere fiam, mert én olyan rosszul vagyok, hogy rám jön egy roham, elzavarom a gyereket meg minden. Hát bementem a doktornőhöz, megcsinálta a papírt nekem, mindent már akkorra. De már rég volt ez, és hála, azóta jár az a kis pénz. Ha nem volna az a kis pénz, én nem tudnék mit csinálni. Hát van egy ideg, hogy mondják neki, itt van az egész papírom. Megmutassam azt a szellemi fogyatékos papírt? Azzal vagyok leszázalékolva. Süket az egyik fülem, süket. Még gyerek voltam, süket, nem nagyon hallok én, és azzal vagyok leszázalékolva. (Gyerekei) Nekem is öt gyerekem van. Öt, öt, azt én neveltem. Egyedül neveltem mind az ötöt, de már nagyok, már nekik is gyerekeik van, három-négy, úgyhogy nekik is kell az a pénz. Mert dolgoznak itt a tanácsnál. Az egyik dolgozik a tanácsnál, a másik le van százalékolva, mert az beteg is. És akkor valamiből ők is megélnek. Egyszer elmentem dolgozni, de már tudja az isten, hány éve. Nem tudom, mikor volt ez. Három hónapig dolgoztam. Három hónapig, de mind táppénzen, mert beteg voltam. Nem bírtam dolgozni. Fájt mindenem, szédültem. Magas volt a vérnyomásom. Most is magas. Mikor fáj a fejem, vagy fülem, vagy mindenem, akkor úgy fölmeleg. Most is mondta a doktornő, mert ma is voltam, »hát ilyen magas? Mi lehet ez?« Van ilyen gyógyszerem is. Nekem a doktornő, ez az esztékánál, meg az ideggondozónál Orosházán úgy csinálta, hogy végleges legyen. Ne menjek, hát nem tudom a járatot, nem tudok semmit. Hát, ha nem viszek gyereket magammal, hát én akkor nem tudok elmenni egészen odáig. Milyen város? Melyik az a város? Itt jó, el tudok, mert Kovácsháza... Hát itt is van, mikor elült a kocsi... Mert dudált a koma, de hogy süket vagyok. Nincs most elem. Gondoltam,

hogy... Majdnem kiszáll. Hát úgy merjen pofon vágni, mert én följelentem. Le vagyok százalékolva, itt Csabán kellett menni a bizottság elé. És akkor ő döntötte, hogy hány százalékkal vagyok lesz százalékolva, és megállapította, hogy hatvanhét százalék. De ugye papír is kellett minden, beteg voltam, mikor gyerek voltam, kicsi voltam, akkor is azt a papírt is bevittem. Mindet. És úgy. Nagyon rossz világ van, higgye el. (Unokák) Nekem már vagy huszonnyolc... Hát mit csináljunk? De hála Istennek egészségesek. Na, most azoknak kéne, minden gyereknek egy-egy mikulászsomag. Miből? (A gyerekei miből élnek) A családi pótlékot kapják, meg a gyest, meg a gyerek, hogy le van százalékolva. És kész. Ő úgy született, koraszülött volt, kilencven dekával született, az a gyerek. Úgy volt, hogy meghal. Nagyon pici volt, ilyen pici volt. Beletettük a pólyába, meg se látszott. Ez a negyedik, Zita is ugyanolyan kicsi volt, az is kilencven dekával született, ő koraszülött, ő hét hónapra született. De hál' istennek mind élnek. Semmi bajuk nincsen. Bent voltak majdnem egy évig a kórházban. És azt mondták, hogy elvitetik, meg minden, de nem vitték el. Tudtam mosni, főzni nekik, minden. Az apjuk járt náluk. Persze az apjuk, ő fürdette, pelenkázta, meg nem szoptak ugye a gyerekek, csak tejet, vagy tápszert, akkorába ilyen tápszert volt, és adott nekik enni. Megnőttek, mint a másik, még nagyobbak, mint ezek a rendes gyerekek. Le vannak százalékolva mind a ketten. Hát kiegészítő iskolába jártak. Ezek a két gyerekek, mert ugye, kicsit agyilag olyan volt. Meg kis súllyal születtek, és ideggel voltak. Mind a kettő. Hát azok messze mentek, annak is van már két családja, Zitának, kettő. Amannak van négy. Úgyhogy külön vannak. Azok arra laknak, jó férje van, dolgozik a férje, ő is kapja ezt a pénzt, amit én, mert ugye nem volt munkahelye, akkor nem vették fel őt sem, a gyereket sem, mert ilyen beteg volt. Mást nem tudok mondani. Egy hónapban egyszer jönnek, ha jönnek. Van kocsijuk, van mindenük. Jól élnek. Ezt a tévét is a gyerek hozta nekem, dévédét, hogy legyen valami. Meg ezt a szekrényt is ők hozták. A fiamtól, ők vettek egy újat, magyarán a felesége. És akkor azt mondta, hogy »na, mama ez legyen a magáé, de ne adja oda senkinek«. Azt mondtam neki, jó. Hál' istennek nem vagyok én piszkos. A gyerekek hozták nekem. Bent voltam a családsegítőknél, hogy hozzanak egy ágyat, mert az már olyan rossz, hogy á... Hát azt mondják, hogy nincsen. Másnak meg adnak. Pedig amennyi villanyszámlát szoktam én fizetni, azt tudják a családsegítők. Kilencezer, hatezer, hétezer, és nekem nem adnak csak háromezervalamennyit. A villanyszámlám még fog..., pedig nálam nincs hűtő, semmi, ami menjen, mégis olyan drága. Amúgy négyszázezer forintot kellene ebből a házból fizetnem. Ha most fel akarnák venni kamatra, mert Végegyházán van egy olyan koma, aki ad hitelt, négyszázezeret, de nekem vissza kell fizetnem a nyolcszázezeret. A kamatnak, mert a ház nem lesz a nevünkre. Fölvettem kamatra pénzt, nekem kellett az a pénz, hogy én kifizessem, a földhivatalnál, valami papírt ennek a lakásnak. És akkor én a komának elmentem, fölkeresni, hogy jöjjön el aláírni ezt a papírt. Hogy legalább várjon addig, amíg szerzek egy kis pénzt. De ő nem adja át a házat a nevemre, amíg én nem fizetem ki neki a négyszázezeret. És még azt mondta, kidob a házból. Összeveri az ablakokat, kidobál mindent. Megijedt a kis unokám, mert nagy derék ember volt. Azt mondta, hogy minket agyonver a házba, fölgyújtja a házat. És kénytelen vagyok, hogy fölvegyem úgy, kifizetni ezt a házat. Hát ez izén lakik, mondja már, hogy hívják azt? A vásárhelyi, egy vásárhelyi koma. Na, már én nem tudom a nevét, úgy rendszeren, annak szoktam feltenni minden hónapban azt a húszezer forintot. De én még kölcsönkérek, hogy legyen még mellette, legyen húszezer, hogy én negyvenezret feltegyem minden hónapban. Mert engem kidob a házból. És úgy fogom neki letörleszteni. Hogy mikor lesz az? A jóisten tudja. De már gondoltam, hogy én föl akarok venni egy végegyházi embertől, ő azzal foglalkozik, hogy kamatra adja a pénzt. De nem tudom a nevét. És ott, mondtam neki, hogy holnap, hogyha tudna szerezni nekem annyi pénzt, én akkor majd valahogy megadom neki. Bele akarnák menni, de mondja a gyerek, hogy ne menjek, »ne menjél bele, mama«, ne menjek, mert agyonvernek. Jönnek ide és ránk gyűjtják a lakásunk. Nincs miből kifizetni. Na, most higgye el, hogy húsz-huszonhatezer forinttal bemegeyek ide a banknál, énnekem hitelt nem adnak. Mert tanácsi... Voltam a tanácsnál. Azt, mondták nekem, hogy saját erőmből vegyem meg a házat. De én ezt a házat kifizettem. Ezt a házat kifizettem neki. Az anyukájának. Már vagy tíz éve. A négyszázezeret ő követelte, mert nem volt meg a szerződés. Tudja? Ilyen kis darab szerződése volt. Azt nem fogadták el. És akkor ő most követeli a négyszázezeret, mert meghalt az anyukája. De nekem volt tanúm, de hát nem érek vele semmit. Mondta, semmit. Mert voltam bent, voltam, és megmutattam, de azt mondták, hogy semmit nem érek vele. Muszáj, kénytelen vagyok, hát hová menjek lakni? De hogy mikor lesz kifizetve, azt nem tudom. Sajnos, nem tudom. Már a kis gyerek is mondta, hogy »«mama, nehogy merjél kérni kölcsönt, az sok pénz, azt miből fizetjük ki?» A gyerekek is ugye nem tudnak segíteni, mert van nekik

három-négy gyerekük. Húszezer forint, rátett megint húszezret, az nyolcvanezer. Bizony, ebből a kis pénzből, örülnék, ha kifizetném ezt a rohadt házat. Nehogy csináljak én is úgy, ahogy vannak a tévében, és úgy fóliából csinálnak házat, és én is úgy lagnak. És megfagynak, meg is halnak. Azért nem merek úgy kérni kölcsön kamatra, hogy agyon vernek. Akkor megölnének. Higgye el, sokat megöltek úgy. Arra az időre nem tudjuk megadni azt a pénzt, akkor vége. Hát inkább felakasztanám magam, mint hogy engem megöljön. Inkább megölöm én magamat. Hát nem? Jaj, isten ments. Na, ennyi, mást nem tudok mondani. Mit csináljunk, szegények vagyunk, és kész. Ennyi. (A ház) Hát van ez a szoba, a konyha, az a kis kamra, egy kis főzött kamrában ott, meg a folyosó, meg a fürdőszoba. De hát nincs gáz. Levették, húszezer forintból, levették. Meg az órát is elvitték. Azt sem tudom bekapcsolni. A villanyt, ezt fizetem. Inkább nem eszek. Én, hogy sötétbe maradjak? Hát meghalnék a sötétbe. Gyertyát meg ilyesmit gyújtsak? Semmi. Semmi, hát higgye el, mikor én idejöttem lakni minden megvolt, minden. Higgye el, csak azután kikapcsolták. Nem tudtam fizetni. Mondja a gyerek, menjünk napszámba, mondom neki, menjen a franc, nem bírok én ott taposni. Beteg vagyok én, hogy tudok oda? Ideges vagyok, ha sokan vannak. Most is mondtam nekik, mindenki hazafele. Itt volt a testvérem is, mondta, hogy » már hazazavarsz?« Mondtam, hogy haza! Menjete, menjete. Már mentek is. Fizetem a villanyszámlát, akkor fizetem a vizet, mert ott hátul van a víz, elől, vagy hátul tudja, ahol van ez nálunk, csak a kutya miatt nem merik. Akkor veszek magamnak egy kis szentet, egy kis fát, most meg mellette kéne egy kis kaja. Ennivaló, már a cipőre nem jut. Higgye el, hogy nem jut. Ja, meg ezt a vizet, ezt a csatornát is fizetem, ezer forintjával kértem, mert muszáj volt. Az ezer forintot. Avval..., azt is már három, jaj, már négy hónapja, hogy nem fizetem. Négy hónapja. Bementem, kértem csekket. Mondtam, hogy adjon csekket, hogy tudjam kifizetni, mert muszáj azt is fizetni, mert a polgármester már rám szólt, hogy azt is kell fizetni, a csatornát. Ennyi. Meg el szoktam menni ugye, ahol jól ismernek. Nem szégyen az. Adnak nekem egy kis pénzt, adnak nekem egy kis kolbászt, húst, szoktak vágni disznót. Ismernek, higgye el, hogy ismernek, és akkor adnak nekem ruhákat, vagy egy kis pénzt, zsírt, ezt-azt szoktak. Nem szégyen az. Én megyek az utcákon, és szólnak nekem, hogy »Ibolya gyere, már összeszedtem, viheted«. Na ennyi. Én sűrűn járok nagyon. Sűrűn, sűrűn nagyon. Hát igen. Mert itt a faluban is van egy tanár néni, hála istennek az is nagyon jó tanár, az mindig azt mondja nekem, »Ibolya, jöjjön be, én már elkészítettem a csomagot«. Hála Istennek, adnak. Nem kell menni, kérni. Mert nem megyek kérni, szégyellem. De ők ismernek, mert anyukám is járt náluk, mikor még az anyjuk élt, és akkor én is jártam anyámmal, jártunk. Nem szégyen az. Mert tapasztott, meszelt. Megismertek, na, nekem is ugyanúgy csomagot csinálnak. Na, most hogy karácsonyra milyen csomag lesz, a jóisten tudja. A gyerekek hoznak egy kenyeret, kis krumplit, ezt-azt. Ennyi, nem halok meg éhen. Nem kérek kölcsön. Isten őrizzen, hát megölnének? Hát bolond volnék, hogy engem itt kiakasztanak a fára. Inkább meghalok éhen. Azért jó volna, hogy ha bevinné ezt a papírt, legalább küldenének valamit. Ha küldenek. Nem, biztos nem lesz ebből semmi. Az nagyon nehéz. Higgye el. Nehéz az élet. Mert ugye pénzből élünk most már. Mert ha nem dolgozik, vagy nem kap egy kis pénzt, nem eszik. Nincs az asztalon semmi. (A gyerekei segítik) Igen, szoktak kávéhozni, cukrot hozni, hát másként nem tudnék én sem..., na. Ebből a kis pénzből, nagyon kevés ez. Na, most gondoljon bele, ha elmegy az ember a boltba, ezer forintért sok mindent hoz? Elhossa a kenyeret, most is mondom. Vagy hoz egy aprólékot, de már a krumpli nincs mellette. Mert a kenyér kétszáz valamennyi, valamelyik háromszáz forint, a kenyér. Akkor egy aprólék kétszázvalamennyi, és kész, ennyi. Jaj, ez így... Csak volna, higgye el. Én nem bánom. Jönnek (a gyerekek), ma is jöttek. Mert tudják, hogy beteg vagyok. Ó úgy jönnek... Van, mikor a gyógyszert is kiváltásák ők. Mert ugye nem jut. Van, mikor úgy jön rám, hogy olyan hülye vagyok, nem tudom micsoda. Van, mikor háromszor-négyszer megyek az orvoshoz, mondja... »hát, Ibolya ne haragudjon...«. Minden nap megyek, csak legyünk túl. Ideggyógyszert, akkor görcsoldót, akkor a lábamról, a hátam, a derekam, még injekcióra is járok. Gerincbe kapom. Meg a lábam, ez a bal lábam is rossz. Ja, meg pelenkát is kapok. Éjszakára, mert na, ha rám jön... (Közgyógy-ellátás) Az folyamatosan jön, a kártya. Rátésznek mit tudom én mennyi pénzt, és akkor úgy. De valamelyik gyógyszer olyan drága, hogy nem lehet kiváltani. Amelyik ugye nem jár közgyógyra. Mindent levettek közgyógyról, azt fizetni kell, fizetni. Hála istennek, hát annyi marad, hogy legalább a gyógyszert kiválttam. Nekem most bent van a patikában egy gyógyszer. Megkapom a pénzem, ki kell, hogy váltsam. Van, mikor elzsibbad a tagom. Van, mikor olyan rosszlét jön rám. Fáj a fejem, akkor a fülembé beleszúr. Akkor mit tudom én, minden... Van, mikor kimegyek a temetőbe, hátha az anyukám vagy a testvérem mond valamit. De hát nem beszélnek hozzám.

Hiába beszélek, ők nem beszélnek vissza. Na, ennyi. Jó volna, ha segítene valamit. Itten nem segítenek semmit, higgye el. Ha meg tudsz élni, megélsz, ha meg nem, akkor dögölj meg, azt mondják.

II. Gyöngyössy Bence: Romani Kris (film-elemzés, maximum 5000 leütés)

A feldolgozás lehetséges szempontjai:

1. Mit jelent a film címe? Miért indul vándorolni az öreg cigány élete végén?
2. Sorolj fel az etnikai kultúrából származó elemeket a filmből!
3. Miért alakul ki konfliktus az öreg cigány, a lányai és azok családja között?
4. Mit gondolsz a filmről? Tetszett-e?

III. A témák feldolgozásának szempontjai:

- A téma körülírása (definíciók) és jelentősége
- Ügyek, problémák, kérdések a témával kapcsolatban
- Források és az anyaggyűjtés módszerei
- Az résztémák körülírása illusztrációkkal
- Következtetések (álláspont megfogalmazása)

KÖTELEZŐ IRODALOM

2.3 Az ismeretek elsajátításához felhasználható írott, vagy elektronikus formájú **kötelező** tananyagok:

- *Ladányi János – Szelényi Iván (2004): A kirekesztettség változó formái. Közép- és délkelet-európai romák történeti és összehasonlító szociológiai vizsgálata. Budapest, Napvilág Kiadó (egyes részek).*
- *Kozma Judit – Csoba Judit – Cibere Ibolya (2004): Helyi társadalmak, kirekesztettség és szociális ellátások. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen. (egyes részek)*
- *Kozma Judit és mts. (2010): A szociális szolgáltatások lehetőségei és szerepe a nyomorban élő családok segítésében. SZMI, Budapest. (egyes részek)*
- *Kozma Judit (2003): A szegénység pszichológiai vonatkozásai. Esély, 2003. 2. sz., 15-30. o.*

2.4 Az ismeretek elsajátításához felhasználható írott, vagy elektronikus formájú **ajánlott** tananyagok:

Lásd: a tematikánál!

2.5 Rendszeres konzultációk időpontja és helyszíne: